

רשומות

ספר החוקים

10 באוגוסט 1967

506

ד' באב תשכ"ז

צמוד

108	חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), תשכ"ז—1967
112	חוק רישום פטירות היילים שנספרו במערכה, תשכ"ז—1967
113	חוק שירות בטחון [נוסח משולב] (תיקון מס' 5), תשכ"ז—1967

חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים),
תשכ"ז-1967 *

1. בחוק זה – הנדרות
- “קרקע חקלאית” – קרקע שנועדה לשימוש לייצור תוצרת חקלאית, לגידול פרחים, למשתלה, לגידול בעלי חיים או להזקתם או למרעה להם, או להזקת ציוד חקלאי או מלאי חקלאי;
“שימוש חורג”, לענין קרקע חקלאית – שימוש שהוגדר כן בתוספת הראשונה.
2. המחזיק או הזכאי להחזיק קרקע חקלאית ממקרקעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל¹ – על פי הסכם הזכירה או על פי רשות (להלן – מחזיק), לא ינהג בקרקע שימוש חורג אלא על פי היתר בכתב מאת שר החקלאות או מאת מי שהשר הסמיכו לכך ברשומות, ובלבד שאם סירוב להחירי שימוש חורג ניתן על ידי מי ששר החקלאות הסמיכו כאמור, יהיה המחזיק רשאי לבקש עיון מחדש על ידי השר עצמו.
3. מחזיק שנקבעה לו מכסת מים על ידי נציב המים, או על ידי רשות אחרת המוסמכת לכך על פי דין, או שהוקצתה לו כמות מים מיוחדת מכסה שנקבעה כאמור לחבר בני-אדם שהוא נמנה עמו (לשתייתן ויקרא להלן – מכסה אישית), לא יעביר מכסתו האישית לאחר, ולא ישתמש בה ולא יניח לאחור להשתמש בה, לצרכי קרקע שנוהגים בה שימוש חורג, אלא על פי היתר בכתב מאת שר החקלאות או מאת מי שהשר הסמיכו לכך בהודעה ברשומות.
4. שר המשפטים יקים ועדת הכרעה, או ועדות הכרעה, לענין חוק זה; ועדת הכרעה (להלן – ועדה) תהא מורכבת משופט בית משפט שלום שימנה שר המשפטים והוא ישמש יושב-ראש ומשני מומחים שימנה שר החקלאות, ובלבד שלא יהיו ביניהם עובדי מינהל מקרקעי ישראל וזאת מהם לפחות יהיה מי שאינו עובד המדינה; הודעה על הרכב הועדה תפורסם ברשומות.
5. (א) המומחים ישתתפו בכל דיוני הועדה וייעצו לשופט בכל הבעיות הכרוכות בחביעות שהובאו לפני הועדה על פי חוק זה, אך דעתו של השופט תהיה קובעת בגניעת ההחלטה.
(ב) לא בא אחד המומחים לשיבת הועדה, רשאי השופט לקיים דיון בהשתתפות המומחה השני בלבד; לא באו שני המומחים, רשאי השופט לקיים דיון לבדו.
(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את סדרי הדין של הועדה, ובמידה שלא קבע כאמור יחולו תקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג-1963.²
6. (א) מי שהפך הוראה מהוראות סעיפים 2 או 3 לגבי קרקע חקלאית פלוגית שהוא מחזיק בה או לגבי המכסה האישית שניתנה לגביה, ועל אף התראה בכתב מאת שר החקלאות, או ממי שהשר הסמיכו לכך בהודעה ברשומות, לא תדל מן ההפרה תוך חודש ימים מיום קבלת ההתראה, רשאי שר החקלאות, או מי שהשר הסמיכו לכך בהודעה ברשומות, לתבוע בוועדה הפקעת זכותו לגבי אותה קרקע חקלאית ולמכסה האישית שניתנה לגבי אותה קרקע.

איסור שימוש חורג

איסור להעביר מכסת מים

ועדת הכרעה

נהל וסדרי דין

תביעה להפקעת זכות לחלקה

* נחקק בבסגת ביום כ"ד בתמוז תשכ"ז (1 באוגוסט 1967); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 700, תשכ"ז עמ' 152.
1 ס"ח תש"ך, עמ' 58.
2 ק"ת תשכ"ג, עמ' 1869.

- (ב) ביקש המחזיק, לאחר קבלת ההתראה, היתר לשימוש החורג וניתן לו סירוב טופי כאמור בסעיף 2, לא תוגש תביעה אלא כגוף חדש מיום שקיבל המחזיק את ההתראה או כגוף שבוע ימים מיום שקיבל הודעה על הסירוב, לפי המועד המאוחר יותר.
- (ג) חדל המחזיק מן ההפרה לאחר קבלת ההתראה, ותוך שלוש שנים חזר והפר חוראה מהוראות סעיפים 2 או 3, מותר להגיש את התביעה לאחר התראה של שבוע ימים.
7. הוכחה ההפרה כאמור בתביעה לפי סעיף 6, תפקיע הועדה את הזכויות, כאמור בסעיף 6, ובלבד שאם היה בית המגורים של המחזיק בקרקע החקלאית שהופקעה לא יחול צו ההפקעה על הבית; ואולם רשאית הועדה על פי בקשת מי שקיבל את הקרקע כאמור בסעיף 10 או על פי בקשת המחזיק, להחיל את צו ההפקעה על הבית, אם הוכח כי הוכחח למחזיק סידור חלוף כמשמעותו בחוק הגנת הדייר, תשט"ו-1955.³
8. על אף האמור בסעיף 7, אם נתברר לוועדה כי זו הפעם הראשונה שהמחזיק נמצא חייב בהפרת הוראות הסעיפים 2 או 3 לגבי כל חלקת קרקע חקלאית שהיא, רשאית היא, על פי בקשת המחזיק, להמיר את ההפקעה בכופר שישולם לאוצר המדינה ושלא יפוזר מ-3,000 לירות ולא יעלה על כפל שווי היבול שהתקבל בשנה הקודמת מהחלקה שבה חלה ההפרה.
9. מי שהופקעו זכויותיו כאמור בסעיף 7, ולאחר מכן חזר והפר הוראות הסעיפים 2 או 3 תפקיע הועדה, על פי תביעת שר החקלאות, את זכותו לגבי כל קרקע חקלאית הנמנית עם מקרקעי ישראל שברשותו ולכל מכסה אישית, ובלבד שאם נמצא בית המגורים של המחזיק בקרקע כאמור, לא יחול צו ההפקעה על הבית; אולם רשאית הועדה להחיל את צו ההפקעה על הבית על פי בקשה ובתנאים כאמור בסעיף 7.
10. קרקע או זכות שהופקעו כאמור בסעיפים 7 או 9 יוחזרו לאדם שהעניק אותם למחזיק, ואם נמנע אותו אדם מלקבלם – למינהל מקרקעי ישראל; נמסרו לאדם שהעניק אותם למחזיק, לא יעניקם לאחר אלא בהסכמת מינהל מקרקעי ישראל.
11. הוכח כוועדה שאדם זולת המחזיק או שכיריו עשה בקרקע החקלאית פעולות הקשורות בהכשרת הקרקע, בעיבוד, בזריעה, בשתילתו, בטיפול בצומח הקשור בעיבודה, באיסוף יבולה או בשימוש במים לעיבודה, או נהג בה באופן אחר מנהג בעלים, והוא הוכח הראיה על המחזיק שלא נהג בקרקע שימוש חורג.
12. (א) אדם שהתקשר עם המחזיק באחת הפעולות המהוות שימוש חורג, או שקיבל ממנו מכסתו האישית (חולן – המתקשר), יהיה זכאי, לגבי המחזיק, לכל תמורה או פיצויים שהיו מגיעים לו אילמלא הוראות חוק זה, והועדה תחליט, על פי בקשתו, על תמורה או פיצויים כאמור, במסגרת ההליכים נגד המחזיק.
- (ב) בכל תביעה לפי חוק זה יוזמן המתקשר להשתתף בדיון בפני הועדה, וכל החלטה על הפקעת זכויות כאמור בסעיפים 7 או 9, יהיה כוחה יפה גם לגביו.
- (ג) כל סכום שייגיע למתקשר מכוח סעיף קטן (א) יהווה שעבוד על הפיצויים שייגיעו למחזיק על פי סעיף 15, והועדה רשאית לקבוע הסדרים להבטחת תשלומם.

³ ס"ח תשט"ו, עמ' 151.

חוק רישום פטירות חיילים שנספו במערכה, תשכ"ז-1967*

1. בחוק זה –
 "חייל" – כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955;
 "חוק המרשם" – חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965;
 "פקוד רישום" – כמשמעותו בחוק המרשם;
 "שירות-חירום" – שירות ששר הבטחון, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, הכריז עליו כעל שירות-חירום לענין חוק זה.
2. (א) שר הבטחון רשאי למנות קצינים מוטמכים לצורך חוק זה.
 (ב) כל מינוי של קצין מוטמך יפורסם ברשומות.
3. (א) היו בידי קצין מוטמך ראיות מספיקות לכך שחייל בשירות-חירום נפטר במדינה או מחוצה לה עקב מילוי תפקידו, יתן בכתב ידו לגבי אותו חייל אישור פטירת חייל.
 (ב) אישור פטירת חייל יפרט את סוג הראיות ששימשו יסוד לנתינתו ויכיל את הפרטים על הנפטר הידועים לקצין המוטמך; ואלה הם הפרטים:
 (1) שם המשפחה והשם הפרטי;
 (2) מספר הזוהר במרשם האוכלוסין;
 (3) מספר האישי הצבאי;
 (4) שמות ההורים;
 (5) תגיל;
 (6) המין;
 (7) הדת;
 (8) האזרחות;
 (9) המען האזרחי האחרון;
 (10) תאריך הפטירה או תאריך הפטירה המשוער;
 (11) מקום הפטירה או מקום הפטירה המשוער או המקום שבו נמצאה הגופה;
 (12) מקום הקבורה;
 (13) המבצע או התפקיד שבו נפטר.
- (ג) לא כלל אישור פטירת חייל פרט מהפרטים המנויים בפסקאות (2), (3), (4), (5), (7), (8), (9) או (12), לא יהיה בכך כדי לגרוע מתוקפו של האישור.
4. (א) מי שנתן אישור פטירת חייל ימסרנו לידי פקיד רישום, והוא יישום את הפטירה בפנקס הפטירות המתנהל על פי חוק המרשם.
 (ב) סעיפים 7 ו-12 לחוק המרשם לא יהולו על פטירה שנמטר עליה אישור לידי פקיד רישום לפי חוק זה.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה בתמוז תשכ"ז (2 באוגוסט 1967); הוציא חוק ודברי הסבר פורטמו בו"ח 739, תשכ"ז, עמ' 192.
 1 ס"ח תשט"ו, עמ' 171.
 2 ס"ח תשכ"ה, עמ' 370.

5. רישום בפנקס הפטירות על יסוד אישור פטירת חייל, דינו לכל דבר כדין רישום פטירה על פי חוק המרשם, ומי שיש לו לכאורה ענין בדבר רשאי לקבל תעודת פטירה על פי רישום כאמור, אף אם הפטירה לא אירעה בישראל.
6. הכרזת שירות-חירום יכול שתהא למפרע, ובלבד שלא תחול על תקופה הקודמת ליום ח' באייר תשכ"ז (18 במאי 1967); הכרזה כאמור אינה טעונה פרסום ברשומות.
7. שר הבטחון ממונה על ביצוע חוק זה, ורשאי הוא, בהתייעצות עם שר הפנים, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

משה דיין
שר הבטחון

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

חוק שירות בטחון [נוסח משולב] (תיקון מס' 5), תשכ"ז-1967 *

1. בסעיף 16 (ד) לחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב], במקום "עד יום א' בתשרי תשכ"ח (5 באוקטובר 1967)" יבוא "עד יום א' בתשרי תשל"א (1 באוקטובר 1970)".
2. תחילתו של חוק זה היא ביום א' בתשרי תשכ"ח (5 באוקטובר 1967).

משה דיין
שר הבטחון

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ח בתמוז תשכ"ז (2 באוגוסט 1967); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 739, תשכ"ז, עמ' 194.
1 ס"ח תשי"ט, עמ' 286; תשכ"א, עמ' 140; תשכ"ב, עמ' 128; תשכ"ד, עמ' 10; תשכ"ז, עמ' 168.

